

Vluchtelingen in Nederland

Stromen op de arbeidsmarkt 2008-2011

Linda Muller, Jeroen van den Tillaart en Caroline van Weert

CBS, Centrum voor Beleidsstatistiek

December 2012

Inhoud

Stroomschema 1. Vluchtelingen (15-64 jaar, cohort 2008) met een baan op 31 december 2011.

Stroomschema 2. Vluchtelingen (15-64 jaar, cohort 2008) met re-integratie op 31 december 2011.

Stroomschema 3. Vluchtelingen (15-64 jaar, cohort 2008) met een uitkering op 31 december 2011.

Stroomschema 4. Vluchtelingen (15-64 jaar, cohort 2008) zonder baan, re-integratie of uitkering op 31 december 2011.

Verklaring van tekens

. = gegevens ontbreken

* = voorlopig cijfer

** = nader voorlopig cijfer

x = geheim

— = nihil

— = (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met

0 (0,0) = het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid

niets (blank) = een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen

2008–2009 = 2008 tot en met 2009

2008/2009 = het gemiddelde over de jaren 2008 tot en met 2009

2008/'09 = oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2008 en eindigend in 2009

2006/'07–2008/'09 = oogstjaar, boekjaar enz., 2006/'07 tot en met 2008/'09

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som

van de getallen.

Toelichting bij de stroomschema's

Inleiding

VluchtelingenWerk Nederland is geïnteresseerd in de integratie van vluchtelingen in de Nederlandse samenleving. Zij maakt hiervoor, sinds 2005, een Integratiebarometer die inzicht geeft in de stand van zaken over de integratie van vluchtelingen.

Het Centrum voor Beleidsstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS-CvB) levert, in opdracht van VluchtelingenWerk Nederland, cijfers aan die onderdeel uit maken van deze Integratiebarometer. Recentelijk heeft CBS-CvB al cijfers over de arbeidsmarkt- en uitkeringspositie van vluchtelingen in 2011 gepubliceerd.¹

De cijfers in deze publicatie gaan over de stromen op de arbeidsmarkt van vluchtelingen die zich tussen 1 januari 1998 en 1 januari 2008 in Nederland vestigden (cohort 2008). Voor het bepalen van deze stromen bepalen we de arbeidsmarktpositie van deze vluchtelingen op drie peilmomenten: 1 januari 2008, 31 december 2010 en 31 december 2011. De cijfers in deze publicatie worden gepresenteerd in 4 stroomschema's.

Populatie

De populatie vluchtelingen in dit onderzoek bestaat uit personen die in de periode van 1 januari 1998 tot en met 1 januari 2008 asiel hebben aangevraagd in Nederland, op 1 januari 2008 ingeschreven stonden in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA), op deze datum beschikten over een toegekende verblijfsstatus of genaturaliseerd waren en minstens 15 jaar en maximaal 64 jaar oud waren.

Methode en operationalisering

De basis voor dit onderzoek is een bestand van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). Met behulp van het IND-bestand hebben wij vastgesteld welke personen in de periode 1 januari 1998 tot en met 1 januari 2008 asiel hebben aangevraagd in Nederland. Vervolgens is dit bestand verrijkt met gegevens uit de GBA over verblijfsstatus en naturalisatie en is gekeken of de personen op 1 januari 2008 in Nederland woonden. Op deze manier is de populatie vluchtelingen voor dit onderzoek bepaald.

De arbeidsmarktpositie is ingedeeld in vier situaties, namelijk het hebben van een baan, een re-integratietraject, een uitkering of overig (geen van de drie hiervoor genoemde situaties).

- baan: de persoon heeft een baan, al dan niet in combinatie met een re-integratietraject en/of een (gedeeltelijke) uitkering;
- re-integratie: de persoon volgt een re-integratietraject en heeft daarbij al dan niet een uitkering maar geen baan;
- uitkering: de persoon heeft een lopende bijstands-, werkloosheids-, of arbeidsongeschiktheidsuitkering en geen baan of re-integratietraject;

¹ Zie: [Vluchtelingen in Nederland: een update van cijfers over de arbeidsmarkt- en uitkeringspositie van vluchtelingen in 2011](#).

- overig: de persoon heeft geen baan, geen uitkering en ook geen re-integratietraject. Op 31 december 2010 en 31 december 2011 bevat deze categorie ook de vluchtelingen die na 1 januari 2008 zijn geëmigreerd of overleden.

Een vluchteling kan op een peilmoment maar in één van deze groepen voorkomen. De arbeidsmarktpositie is bepaald op 3 peilmomenten. In de stroomschema's zien we de overgangen tussen de situaties op deze 3 peilmomenten, de stromen.

Voor de informatie over banen, uitkeringen en re-integratietrajecten op de verschillende peilmomenten hebben we het onderzoeksbestand verrijkt met informatie uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). De GBA is weer gebruikt om te bepalen of de vluchtelingen op de peilmomenten ingeschreven stonden. Het uitgangspunt in een stroomschema is de arbeidsmarktsituatie van het vluchtelingencohort op 31 december 2011. Vervolgens wordt verbijzonderd wat de arbeidsmarktsituatie van deze personen was op 31 december 2010 en 1 januari 2008.

Bronbestanden

Bestand van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND)

Het bestand van de IND bevat onder meer informatie over asielverzoeken. Iedereen die in Nederland een asielverzoek heeft ingediend is in het hier gebruikte onderzoeksbestand opgenomen, met uitzondering van personen die een asielverzoek hebben ingediend voor januari 1998 en voor die datum genaturaliseerd zijn.

Gemeentelijke Basisadministratie (GBA)

De GBA is een geautomatiseerd persoonsregistratiesysteem van de gemeenten en in werking sinds 1 oktober 1994. In principe staan alle inwoners van een gemeente in de basisadministratie ingeschreven. Informatie over leeftijd, geslacht, soort verblijfsvergunning en woonplaats zijn ontleend aan de GBA.

Baangegevens ontleend aan de loonaangifte

De loonaangifte bevat gegevens over inkomstenverhoudingen (uit de loonadministratie) van werkgevers en andere inhoudingsplichtigen. De Belastingdienst ontvangt de loonaangifte. Het UWV maakt daar de polisadministratie van. In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van maandbestanden gebaseerd op de loonaangifte, met alle banen die op enig moment in de periode januari 2005 tot en met december 2011 bestaan.

Sociaal Statistisch Bestand (SSB)

Het SSB is een samenhangend systeem van koppelbare bestanden dat door het CBS gebruikt wordt voor de sociale statistieken. De gegevens uit het SSB zijn onder andere gebaseerd op bronbestanden afkomstig van de gemeenten en van het UWV WERKbedrijf. Deze gegevens zijn gebruikt om te bepalen of iemand een lopende (bijstands-, werkloosheids- of arbeidsongeschiktheids-) uitkering heeft op een van de peilmomenten of re-integratieondersteuning krijgt. Verder bevat het SSB de informatie over banen.

Opmerkingen bij de stroomschema's

Alle cijfers in de stroomschema's zijn afgerond op tientallen. Afzonderlijke categorieën tellen daarom niet altijd op tot het bijbehorend (sub-)totaal.

Leeswijzer bij de stroomschema's

Om de stroomschema's te lezen starten we bij de meest recente peildatum en redeneren terug naar de eerste peildatum: in stroomschema 1 zien we dat 22 260 vluchtelingen in het cohort 2008 op 31 december 2011 een baan hadden. Van hen hadden er 18 170 een jaar eerder eveneens een baan. Verder zien we dat 12 540 vluchtelingen zowel op 1 januari 2008, als op 31 december 2010 én op 31 december 2011 een baan hadden.

We zien bovendien in het eerste stroomschema dat van alle vluchtelingen die op 31 december 2011 een baan hebben er een jaar eerder 810 een uitkering hadden. We kunnen ook afleiden dat van alle vluchtelingen die op 31 december 2011 een baan hadden er 2 000 een re-integratietraject volgden op 1 januari 2008 (dit is het resultaat van $1\,400 + 380 + 120 + 100$). Of zij op 31 december 2010 in de categorie baan, re-integratie, uitkering of overig vallen doet er in dit geval niet toe.

Het is ook mogelijk stromen tussen begin 2008 en eind 2010 te bepalen. Daarvoor moeten dan wel eerst de gegevens uit de vier stroomschema's over de peildata 1 januari 2008 en 31 december 2010 worden gecombineerd. Stel, we willen weten hoeveel van de vluchtelingen die op 1 januari 2008 een uitkering hadden, op 31 december 2010 een baan hebben. Om dit te bepalen nemen we dan uit elk schema het aantal personen samen dat tussen het eerste en tweede peilmoment van een uitkering naar een baan gaat. In schema 1 is dit aantal 1 120, in schema 2 is dit 200 en in schema 3 en 4 respectievelijk 170 en 160. In totaal stromen er tussen begin 2008 en eind 2010 dus 1 650 vluchtelingen door van een uitkering naar een baan.

Begrippen

Arbeidsongeschiktheidsuitkering - Een uitkering die wordt verstrekt op grond van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ) of de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

Bijstandsuitkering - Een uitkering die wordt verstrekt in het kader van de Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) of de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Emigratie - Vertrek van personen naar het buitenland.

Genaturaliseerd (Nederlandse nationaliteit) - De vluchteling heeft op 1 januari 2008 de Nederlandse nationaliteit volgens de GBA.

Re-integratieondersteuning - Re-integratieondersteuning omvat: re-integratietrajecten door de gemeente (inclusief begeleiding door casemanagers) en re-integratietrajecten door het UWV Werkbedrijf (SIR-AG en SIR-WW trajecten).

Toegekende verblijfstatus - Toegekende verblijfstatus van de vluchteling volgens de GBA op 1 januari 2008 ingedeeld in de categorieën: Verblijfsvergunning voor bepaalde tijd, Verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd en Genaturaliseerd (Nederlandse nationaliteit). Als een verblijfsvergunning bepaalde of onbepaalde tijd samen gaat met genaturaliseerd, is dit toebedeeld aan genaturaliseerd.

Vluchtelingen - Personen die vanaf 1 januari 1998 tot en met 1 januari 2008 asiel hebben aangevraagd in Nederland, op 1 januari 1998 ingeschreven stonden in de GBA en op 1 januari 2008 beschikten over een

toegekende verblijfsstatus of genaturaliseerd waren. Personen die in de GBA ingeschreven staan als in afwachting van toekenning van hun asielverzoek rekenen we niet tot de groep vluchtelingen aangezien zij beperkte mogelijkheden tot integratie hebben.

WW-uitkering - Een uitkering die wordt verstrekt op grond van de Werkloosheidswet (WW). Het hebben van een uitkering wordt vastgesteld volgens het betalingsconcept, dat wil zeggen dat een persoon in een maand een uitkering heeft als er recht is op de uitkering op de laatste vrijdag van die maand en er in die maand een uitbetaling is geweest.

Afkortingen

AO - Arbeidsongeschiktheid

CBS - Centraal Bureau voor de Statistiek

CvB - Centrum voor Beleidsstatistiek

GBA - Gemeentelijke Basisadministratie

IND - Immigratie- en Naturalisatiedienst

IOAW - Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers

IOAZ - Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen

SIR-AG - Systeem Inkoop Re-integratie Arbeidsgehandicapten

SIR-WW - Systeem Inkoop Re-integratie Werklozen

SSB - Sociaal Statisch Bestand

SRG- Statistiek Re-integratie door Gemeenten

UWV - Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

Wajong - Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten

WAO- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering

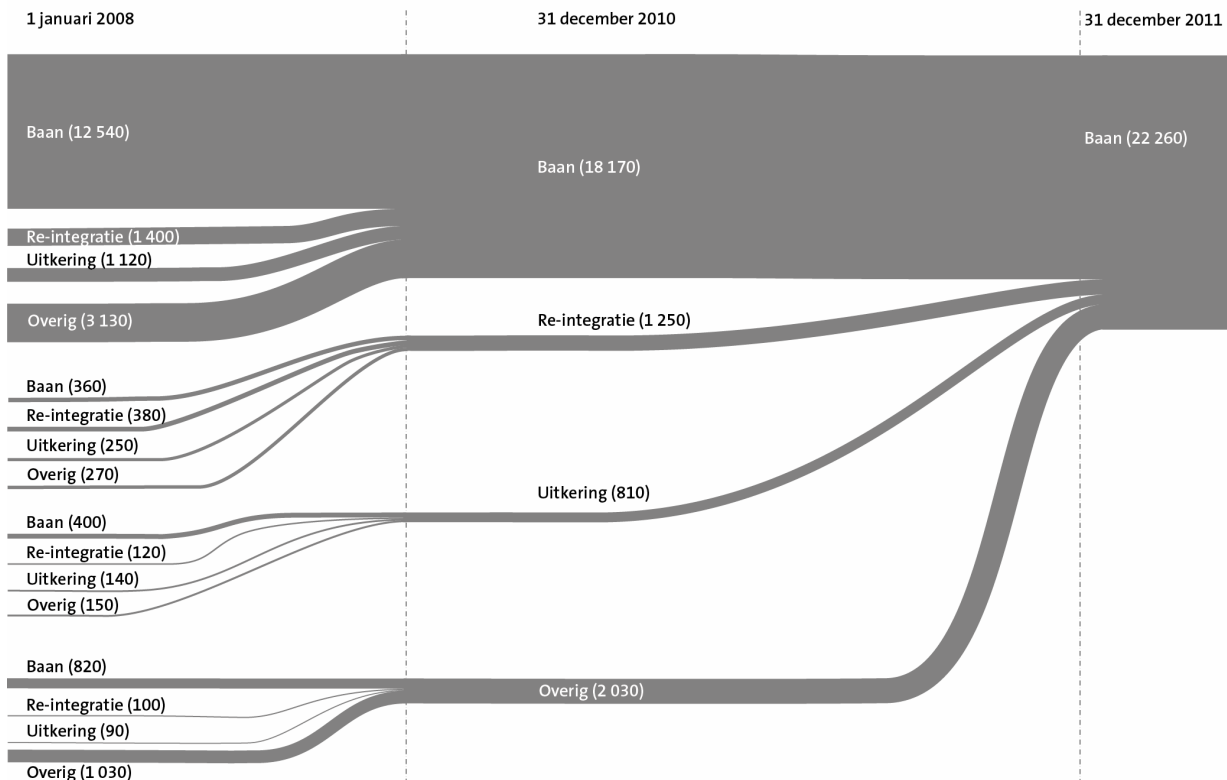
WAZ - Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen

WIA - Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen

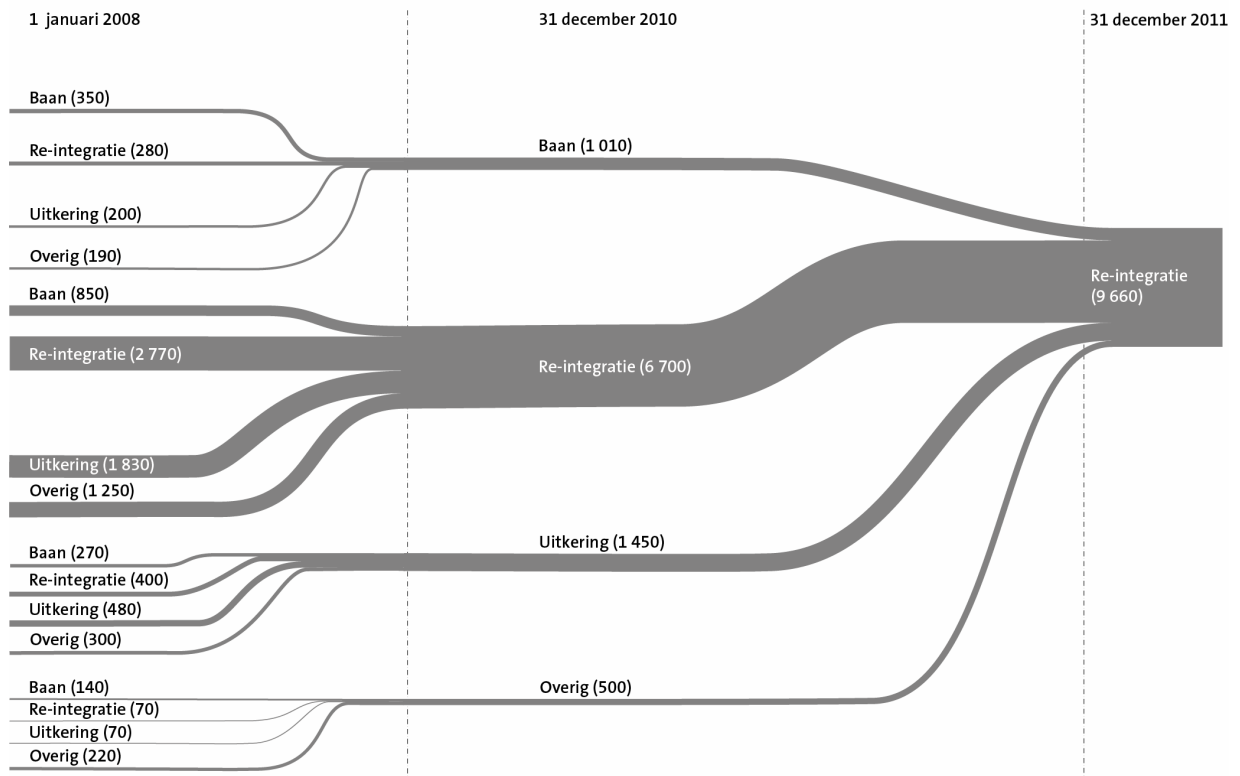
WW - Werkloosheidswet

WWB - Wet werk en bijstand

Stroomschema 1
Vluchtelingen (15–64 jaar, cohort 2008) met een baan op 31 december 2011



1 januari 2008 31 december 2010 31 december 2011



Stroomschema 3
Vluchtelingen (15–64 jaar, cohort 2008) met een uitkering op 31 december 2011

1 januari 2008

Baan (720)

Re-integratie (200)

Uitkering (170)

Overig (210)

Baan (270)

Re-integratie (870)

Uitkering (640)

Overig (310)

Baan (720)

Re-integratie (1 740)

Uitkering (3 200)

Overig (1 040)

Baan (230)

Re-integratie (140)

Uitkering (110)

Overig (280)

31 december 2010

Baan (1 300)

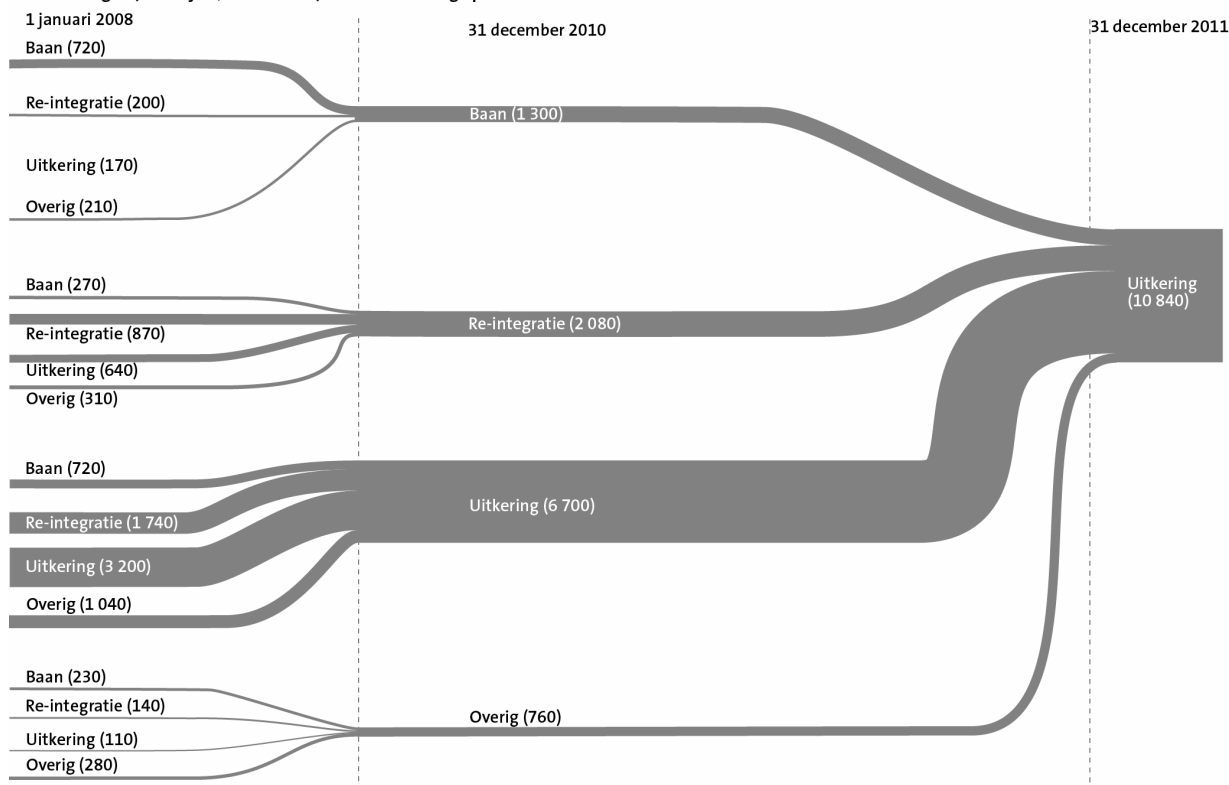
Re-integratie (2 080)

Uitkering (6 700)

Overig (760)

31 december 2011

Uitkering
(10 840)



Stroomschema 4
Vluchtelingen (15–64 jaar, cohort 2008) zonder baan, re-integratie of uitkering op 31 december 2011

